

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qualificatoris, Et
Olim Complvti Sacræ Theologiæ Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Disseritvr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 10. Vtrum visio beatifica, aliaque supernaturalia dona supra appetitum etiam elicitum naturalis ordinis euehantur ita, vt per illum à naturà attingi non possint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](#)

lis habet appetitum innatum ad suam beatitudinem naturalem; concedo. Supernaturalem; nego. Deinde minorem. Sed beatitudo naturalis natura rationalis est visio Dei; nego. Supernaturalis; concedo. Et nego consequentiam. Etenim beatitudo naturalis natura rationalis in alia operatione inferiori nota à visione Dei posita est; nempe in eius contemplatione perfecta discursus ab effectibus haustā, ut poliores Philosophi opinati sunt; de quo alibi. Videatur S.Th.q.27. de Verit. art. 2.

143 Secundo obiecti potest, August. lib. 1. Confess. cap. 1. dicens. *Fecisti nos Domine ad te, & inquietum est cor nostrum, donec requiescat in te.* Respondeo, August. loqui de inquietudine orrà ex inordinatione appetitus eliciti, non ex non asequento fine appetitus innati; tum de natura nostrâ prout ordinata ad finem supernaturalem. Vnde ex verbis eius nihil contra doctrinam nostram colligitur. Quod si de inquietudine innatâ, ac naturali natura nostra loqueretur, de quiete in Deo per naturalem contemplationem adipiscendâ intelligendum erat.

144 Rogabis, an post iam adeptâ supernaturalia dona gaudium innatum de eorum possessione possit naturae attribui? Respondeo, non adeò inepit posse per analogiam ad gaudium elicitem, quod de improportionatis etiam donis semel possefissi, quo causa obtinuerunt, concipi solet; tametsi metaphora hæc parum in usu sit.

QVAESTIO X.

Virum visio beatifica, aliaque supernaturalia dona supra appetitum etiam elicitem naturae ordinis euangelantur; ita, ut per illum à natura attingi non possint.

145 Suppono ut certum secundum fidem, nullum affectum salutarem, seu conferentem ad salutem circa dona supernaturalia concipi posse solius naturae facultate sine gratia per Christum. Quod est dogma definitum in Concilio Araucano 2. praesertim can. 5. & 6. & in Moguntino cap. 5. traditumque sapientissime ab Aug. & alijs Patribus disserentibus contra Pelagium, & Semipelagianos; de quo in tract. de Gratia. Vtrum autem interveniente gratia per Christum aliquis affectus secundum substantiam naturalis, conferensque in salutem haberi possit à natura circa obiecta supernaturalia, aut etiam naturalia, in eo etiam tract. disseritur. Quod in presenti querimus solum est, an omni gratia speciali, atque etiam reuelatione Dei seclusa, possit natura proprijs viribus affectum aliquem non conferentem in salutem circa dona supernaturalia conciperi; atque adeò circa visionem beatificam.

146 Affirmant communiter Theologi. Soar. 1.2. disp. 16. sec. vlt. Salas tract. 2. disp. 12. sec. 3. Gran. contr. tract. 3. disp. 5. sec. 2. Fafol. 1. p. q. 12. art. 1. dub. 1. Zumel ibidem contr. 1. Nazar. contr. 5. Bann. contr. 2. Albeda disp. 24. sec. 2. Machin. disp. 14. sec. 4. Herice disp. 38. cap. 1. Ruiz tom. de Vol. disp. 40. sec. 2. n. 9. Ripal. disp. 14. de Ente suprad. Arriaga. 1. p. disp. 6. sect. 3. & alij. Pro-

opposita sententia referuntur solum Caiet. 1. p. q. 12. art. 5. S. Ad evidentiam, & 1.2. q. 3. & 5. art. 8. & Sot. in 4. dist. 49. q. 2. art. 2. contr. 4. putantes, leclusa reuelatione Dei, non posse haberi notitiam donorum supernaturalium, atque adeò neque effectum circa illa. Vazq. autem 1.2. disp. 22. cap. 4. eti. afferat, desiderium naturale conceptum de visione Dei esse opus honestum, atque adeò iuxta suam Theologiam ex gratia per Christum, videtur loqui tantum de facto, & vt impluimus; non de possibili, ut alii loquuntur.

Major difficultas est, an supra dictus effectus naturalis donorum supernaturalium absolutus, & ex se efficax esse possit. Megant Zumel, Machin, Albeda, Fafol, Nazar. supra, Egid. Luis, tom. 3. de Beat. in appendice q. 3. art. 3. n. 26. & 34. Tan. 1.2. disp. 1. q. 5. n. 25. Rayn. in sua morali Disciplina dist. 1. n. 274. & alij relati a Ripal. supra n. 24. Affirmant vero Salas, Herice, Gran. & Arriaga supra, Ripal. n. 17. cum alij ab eo ibi relatis. Qui quidem ita concedunt natura viribus effectum absolutum intrinsecè, & quantum ex se est, efficacem circa supernaturalia dona, ut efficacem etiam extrinsecè, & quoad effectum, minimè concedendum afferant. Quia, si natura proprijs viribus ita posset desiderare supernaturalis donum, ut etiam cum effectu vi talis desiderij obtineret; viribus proprijs posset etiam opera supernaturalia perficere. Quod à doctrina catholicâ alienum est.

Propositio I.

Aliquis affectus donorum supernaturalium non conferens ad salutem solâ facultate naturae, etiam cito diuinam reuelationem, haberi potest.

Probatur primò ex Aug. lib. 4. contra Julian. cap. 3. dicente. *Non omnes homines instinctu naturali immortales, & beati esse vellemus, nisi esse possemus; sed hoc summum bonum prestari bonihius non potest, nisi per Christum.* Vbi facit indicat, dari in hominibus naturalis desiderium supernaturalis beatitudinis ipso nature instinctu conceptum. Quod etiam spectat illud, quod dicit lib. 13. de Trinit. cap. 8. *Ad volendum beatitudinem natura compellit.* Consentit S. Th. 1. p. q. 12. art. 1. & lib. 3. contra gent. cap. 51. probans, possibilitatem visionis Dei ex eo, quod homines videntes effectus naturale desiderium concipiunt videnti causam. Loqui autem S. Th. de desiderio elicito, non vero de innato, manifestum est in-textu; & ita sensu communiter Expositores quidquid contradicunt Sot. lib. 1. de nat. & grat. cap. 4. & in 4. dist. 49. q. 2. & Herice disp. 47. cap. 2.

Secundò à priori. Quia intellectus creatus solo discursu naturali potest cognoscere probabiliter possibiliter visionis beatificæ, aliorumque entium supernaturalium, ut infra q. 13. ostendemus. Ergo ea cognitione ductus naturali etiam affectu poterit talia entia appetere independenter à gratia speciali, & à reuelatione Dei. Nec dicat aliquis cum Vazq. citato n. 146. huiusmodi affectum, utpote honestum, non posse haberi sine gratia per Christum, quantumvis naturalis sit. Primo; quia probabilior est sententia, quæ absque illâ gratia per Christum, docet, aliquos actus honestos concipi posse. Secundò; quia etiam in sententia Vazq. eti. natura, ut operetur honestum.

honestè, de facto indiget gratià per Christum; at, ut possit operari præcisè cā non indiger. Erit igitur natura viribus proprijs compos, taliter in actu primo, ad dictum affectum, stando etiam in ea sententiā. Tertiò, quia fieri potest, ut naturalis supernaturalem affectus honestus non sit, sed vel indiferens, vel etiam praus, ut iam ostendo. Quo cœstat necessitas gratiæ iuxta omnem sententiam.

¹⁵⁰ Tertiò enim propositio probatur. Quia bona supernaturalis affectu etiam praus experti posse sunt, qui naturalis omnino, & ab illo Christi gratiæ conceptus sit. Sic namque Simon Magus Actorum 8. supernaturalem potestatem communicandi Spiritum sanctum ambivit, pecuniaque comparare tentauit. Dæmones etiam aut beatitudinem supernaturalem, aut excellentiam diuinitatis, vel Christi inordinate appetiuerunt, ut tractant Theologi cum Magistro in 2. dist. 6. & cum S.Thom. 1.p.q.66.art.3. Hæretici vanâ fiduciâ remissionem peccatorum, & salutem aeternam sperant secundum Trid. less. 6. cap. 4. Denique pessimi sacerdotes sepe ad praus fines abutuntur consecratione Eucharistica, ordinatione, absoluzione à peccatis, & alijs supernaturalibus fundationibus. Independenter etiam ab omni reuelatione diuinâ posset quis visionem Dei, aut aliud supernaturale donum lumine solùm rationis probabiliter cognitum ex praus aliquo fine appetere, puta ex vanâ curiositate, ex ambitione, &c. Igitur natura viribus proprijs, affectuque mere naturali in bona supernaturalia tendere potest procul dubio.

Propositio 2.

¹⁵¹ Non solum simplici, sed etiam efficaci affectu potest natura proprijs viribus in supernaturalia ferri.

Loquor de affectu intrinsecè, & quantum ex se est, seu quasi in actu primo efficaci, non de efficaci etiam extrinsecè, seu potius efficiente, in actu secundo, iuxta notationem præmissam. num. 147. Porro, ut in tract. de Vol. latiū exponam, affectus efficax alius est absolutus, ut, si quis dicat, Volo videre Deum; alius conditionatus ex parte obiecti qui rursus duplex est; alter per modum desiderij, ut, Volo videre Deum, si Matri placuerit; alter per modum velleitatis, ut, velle videre Deum, si esset possibile. Ex quibus primus formaliter, secundus æquivalenter tantum est efficax. Igitur propositio de triplici hoc genere, affectuum vera est. Et quidem, quod attinet ad velleitatem, nullam difficultatem habet. Nam, cum huiusmodi affectus circa obiectum iudicatum absolute impossibile sub conditione, quod est possibile, ferri possit; aliundeque nullam necessitatem ingerat voluntati ad quidpiam aliud absolute volendum, seu procurandum pro obtinendo obiecto amato; non est, unde natura repugnet, proprijs viribus illum concipere, ut & per se patet, & amplius postmodum patet, postquam de desiderio absolute, de quo est potissima difficultas, propositionem probauerimus.

¹⁵² Eam probat Ripalda ex testimonij August. & S.Thom. num. 148. commemoratis, inferens, loqui sanctos Doctores de desiderio naturali absolute, & efficaci visionis Dei; quod ex tali desiderio deducunt possibilitem visionis; quasi eius-

modi possibilitas ex solo desiderio absolute, & efficaci possit benè deduci. Sed non assentior. Quia existimo, desiderium simplex non minus, quam efficax, arguere possibilitem visionis, si verum est, per efficac illam argui: quia non minus, quam efficax, exigit verificari circa obiectum possibile, prout in tract. de Vol. latiū exponam. Velleitatem enim conditionate, & complacentie simplices absolutæ, quæ in obiecta indicata impossibilia tendere possunt, non sunt actus desiderii, sed amoris stricti, ut ibi ctiam explicabo.

Proba ergo propositionem primò; quia, ¹⁵³ vt num. 149. dicebam, natura solo lumine naturali potest probabilitate iudicare, visionem Dei, aut aliud bonum supernaturale esse possibile. Igitur affectu etiam mere naturali, proprijsque viribus elicito poterit absolute, & efficaciter desiderare tale bonum. Quia ex vanâ parte ad appetendum absolute, & efficaciter quodvis obiectum sat est iudicare, illud esse possibile, quovis iudicio, ut constat. Ex alia vero non est, cur natura non possit affectu sibi connaturali, & proportionato ferri in obiectum, quod cognitione sibi connaturali iudicat bonum. Imo est, cur possit: quia voluntas per cognitionem naturalem boni proximè potens constituitur ad illud amandum: eique subinde debetur concursum Dei casu, quod se profino nutu sit determinatura ad amorem. Igitur, supposita cognitione de obiecto supernaturali solis naturæ viribus comparata, citra omnem gratiam naturæ indebitam, atque adeò amore omnino naturali est ipsa natura potens tale obiectum amare.

Dices. Ad appetendum obiectum desiderio efficaci non satis est iudicare, esse illud utcunque possibile, nisi iudicetur possibile obtentu comparatione desiderantis, quale non est comparatione naturæ secundum proprias vires spectatae vilum supernaturale bonum. Concedo totum. Sed nihil inde: quia potest natura proprijs viribus iudicare, sibi esse obtentu possibile aliquod supernaturale bonum. Idque dupliciter. Primò, iudicans per errorem, se tale bonum posse proprijs viribus obtainere, qualiter iudicare potest, omni reuelatione Dei circumscrippta. Secundò, iudicans, se tale bonum consequi posse per gratiam Dei naturæ indebitam; quod iudicare optimè potest aut etiam seclusa Dei reuelatione, aut saltem post reuelatam supernaturalium naturam, iudicio mere naturali per testimonium humanum, aut per aliud medium naturaliter comparatum. Quouis autem ex his iudicijs instructa naturalissimum affectu desiderare poterit absolute, & efficaciter donum prædictum, ut constat ex dictis. Priori quidem: quia, quod sit erroneum iudicium de possibilite, ac potestate obtinendi obiectum propositum, nil refert, quominus illud affectu intrinsecè efficaci desiderari valcat, ut patet in eo, qui ne sciens, se esse ligatum, vellet efficaciter ambulare: talis enim volitio efficax intrinsecè euaderet; tametsi effectum non sortiretur defectu facultatis exequentis. Pariter ergo natura, putans se compotem proprijs viribus ad appetendum aliiquid supernaturale, poterit illud efficaciter velle, quidquid sit de successu. Posteriori autem iudicio instructa valet natura absolute, & efficaciter appetere obiectum supernaturale: quia non opus est, quod omnia media necessaria ad obtinendum, quod ita appetitur, sint in potestate appetentis, dummodo is spem habeat, quod, quæ aliunde sunt prouentura, ab alio ponentur,

ut patet in eo, qui sciens præstò sit fore ab amico auxilium, efficaciter intendit, quod sine tali auxilio consequi nequit, faciens ipse interim à tali intentione determinatus, quantum habet in sua potestate. Pariter igitur natura sciens, sibi non defuturam gratiam Dei requisitam ad consequendum aliquid supernaturale, optimè poterit propriis viribus illud appetere, & intendere effectu absoluto, & efficaci; imo etiam præstare vi talis intentionis alia, si quæ sunt naturalis ordinis, quæ ad tale quid possint conducere, promota illà, seu eleuata per gratiam venturam.

155

Secundò à peculiaribus exemplis potest probari propositio. Quia certum est, voluntatem conficiendi Eucharistiam, abludi, & absoluendi à peccatis per gratiam sacramentalē Baptismo, & Pœnitentia annexam; necnon communicandi characteres Baptismi, Confirmationis, & Ordinis, alioque huiusmodi effectus supernaturales impendendi posse, in aliquo ministro turpem, & familiarem esse, atque adeo penitus naturalem. Sed est voluntas efficax dictorum effectuum, ut constat. Ergo circa supernaturalia obiecta voluntas absoluta, & efficax omnino naturalis possibilis est. Deinde potest hereticus credens aliqui vanæ cæmoniorum esse gratiam Dei alligatum, ut est revera sacramenta, æquè efficaciter media tali cæmoni illam intendere, ac nos susceptione sacramentorum. Et tamen intentio illa omnino erit naturalis. Ergo. Præterea alliger Deus, ut planè potest, aliquod supernaturale donum operi merè naturali. Quis dubitet, hominem, aut Angelum conscientiam talis alligationis posse efficaciter solis naturæ viribus ad tale donum obtinendum conari?

156

Hinc facio gradum ad tertiam probationem propositionis. Item desiderium inefficax merè naturale donorum supernaturalium, quod omnes Aduerfati admitunt, eisdem incommodis, atque efficax, obnoxium est. Ergo vel utrumque admittendum, vel utrumque negandum. Incommoda, quæ prætextuntur desiderio efficaci sunt, quod medio illo, si daretur, natura & est pro prijs viribus compos donorum supernaturalium, & præberet fidei, ac iustificationis initium; quorum utrumque aduersatur sanæ doctrina. Eadem profecto incommoda possunt desiderio inefficacitatem prætexi. Quia, licet desiderium inefficax non determinat desiderantem ad procurandum, obiectum desideratum, quemadmodum determinat efficax; si moueret quidem, seu inducit, atque ita in obiectum desideratum conferre cum effectu potest adeo, ut, eo ablato, non procuraretur, nec obtineretur obiectum, quod, eo posito, procuratur, & obtinetur. Igitur per desiderium etiam inefficax merè naturale & præbet natura iustificationis initium, & compos aliquo modo fit donorum supernaturalium. Vel si ab his incommodis illud immune centertur; pariter etiam immune censendum est efficax, ut est revera, prout ex solutione argumentorum competum fiet.

157

Obiectur primò. Dona supernaturalia impossibilia sunt viribus naturæ. Sed impossibilia non queunt absolute, & efficaciter appeti. Ergo. Distinguo minorem. Si iudicentur impossibilia, concedo. Si possibilia; nego. Iam autem dixi, quo pacto possunt iudicari possibilia naturæ aut viribus proprijs iudicio fallo, aut viribus gratiæ iudicio vero.

158

Secundò obiectur. Si natura proprijs viri-

bus potest quidam supernaturale efficaciter velle, poterit quoque ipsum credulitatis affectum, quo in Deum credimus, concipere contra can. 5. Concilij Arausic, 2. poterit eligere aliquid conductens ad salutem contra can. 7. poterit desiderare salutem, & auxilia gratiæ contra Aug. lib. de Correctione, & gratiæ cap. 1. & contra Prop. lib. 1. de Vocatione gentium cap. 8. Quo fieri, ut non solum possit proprijs viribus initium fidei, & iustificationis præbere; sed etiam integrum fidei meritum consequi contra omnia Concilia, & Patres, qui opposita dogmata definirent aduersus Pelagium, & eius Cineres. Meritum enim fidei in pium affectum credendi, à quo fortuit libertatem, reducitur. Hoc argumentum in desiderium etiam simplex donorum supernaturalium, quod penè omnes tribuant naturæ, retorqueri potest, iuxta id, quod dicebamus n. 156.

Respondeo igitur pro utroque, Concilia, & Patres solum negare naturæ viribus actum salutarem, seu conferentem in salutem per modum meriti, imprecationis, aut dispositionis moralis, ut satis exploratum est in trac. de gratia; non item actum non salutarem, quantum illi ad ad actus salutares, atque adeo ad ipsam salutem, physicè in confortio natura simul cum donis gratiæ concurrat. Ut enim Concilia, & Patres non negant, naturam ipsam, qua nihil naturalius est, adiutam diuinâ gratiâ physicè influere in actus supernaturales, atque adeo etiam in salutem; ita non negant, posse aliquem actum naturalium adiutum pariter gratiâ diuinâ physicè etiam in actus supernaturales, in ipsamque salutem influere; cum constet ex superioris dictis, huiusmodi influxum, etiam per actum prauum nullatenus oriundum à gratiâ præstari posse. Dico physicè, ut modum causandi meriti, atque imprecationis excludam; non quod actus naturalis aliter, quam mouendo, seu inclinando naturam ad actum supernaturalem concurrat; (quod genus quoddam cauandū moraliter est). Hinc tamen non efficitur, pium credulitatis affectum, à quo fortuit meritum fides, à sola natura esse posse; cum sit illi opus gratiæ diuinæ, ut Avanticanum definit. Quangam, enim natura suis viribus etiam efficaciter possit desiderare, seu velle elicere actum fidei diuinæ, iste conatus irritus erit, nisi adiut carera per se requista ad talen actum, è quibus est effectus alter eiusdem oriundus à gratiâ, imo & supernaturalis quoad substantiam. Nam enim notavi supra, affectum, quem viribus natura adscribimus, perinde, ac natura ipsa, nihil omnino in effectum supernaturalē præstare posse, nisi adiut extera cuncta ex parte gratiæ requista ad talen effectum. Ex quibus patet solutio ad omnia, quæ in argumeto proponebantur. Ex nostra enim doctrina neque sequitur, credulitatis affectum, aut meritum fidei posse à sola facultate naturæ nasci; neque naturam proprijs viribus aliquid ad salutem conductens salutariter, & prout oportet, desiderare, neque fidei, aut iustificationis initium, aliquid morale, aut per se sufficiens præbere. Dico morale, aut per se sufficiens, ut aduertam, opus solius naturæ non solum non posse initiare fidem, aut iustificationem concurrendo ad illam per modum imprecationis, vel meriti; sed nec concurrendo aliter per se sine auxilijs, aliosque gratiæ comprincipijs: simul autem cum his concurrendo ad initianam fidem, sicut natura ipsa concurrit, nihil est, quod vetet. Nam sicut natura eleuata per gratiam inchoat, & perficit suam salu-

salutem, ita affectus naturales eius pariter elevati poslunt ad illam inchoandom, atque perficiendam iuare.

160 Tertiò obicitur. Omne desiderium intrinsecè efficax suapte naturā connectitur cum obiecto suo: ob id enim imperium efficax reflexum necessitat voluntatem ad actum imperatum directum, & intentio efficax finis necessitat ad electionem meiorum. Ergo desiderium efficax de obiecto supernaturali non potest esse naturale: quia ens naturale non potest cum supernaturali connexum esse: eo quod & esset hoc supernaturalē, vt supponitur: & non esset: quia debitum naturali titulo dicitur connexionis. Respondeo, desiderium efficax creatum conditionatē tantum esse connexionem cum obiecto suo: (in quo differt ab increate, quod absolute connexionē est); sub conditione videlicet, quod adsint cetera requisita ad causandum illud re ipsa. Quantumvis enim efficaciter velit homo ambulare, aut actum fidei diuinā elicere, si potentia exequitū horum actuum non habeant omnia requista ad eorum exequitionem, absque effectu relinquetur conatus hominis, sine efficax desiderio: quod tamen nequibet effectu carere, si cetera cuncta requisita ad illum causandum subsstant; cuiusmodi sunt respectu fidei comprincipia supernaturalia gratia. Huiusmodi autem conditionata connexionē cum ente supernaturali ab ente naturali aliena non est: sicut neque à naturā ipsa. Constat etenim, intellectū creatum, qui pars quādam naturae est, si existant cetera requisita ad eliciendum actum fidei, vel visionis beatificaz, non posse non illum elicere; atque adeo sub conditione talium requisitorum cum tali actū connexionē esse, quin definit actus propterea esse supernaturalis, vt non definit esse absolute naturae indebet. Ex his cetera, si quæ opponantur, facile diluentur.

161 Quod si natura proprijs viribus desiderium efficax absolutum visionis beatificaz, aliorumque supernaturalium bonorum valet concipere, multo melius valebit concipere conditionatum ex parte obiecti. In quo, suppositis ijs, quæ tradidimus, nullum est dubium; sicut, eisdem suppositionis, neque est dubitabile, quin possit natura affectu gaudij, amorisve stricti naturalis non salutaris circa eadem bona versari. Vtrum autem affectus mere naturalis bonorum supernaturalium, quos viribus naturae tribuimus, pro obiecto solū materiali possint habere talia bona, an etiam pro motu formalī, ex dicendis alibi constabit. Vbi vniuersum discutiemus, an actus naturalis in obiectum supernaturale, & actus supernaturalis ē contra in obiectum naturale tanquam in formalia tendere valeant.

Ob id inpræsenti quæstione penitus ab ista controversia abstinimus, ab eiusque resolutione præcidiimus.

QVÆSTIO XI.

Virūm cognitionis supernaturalium quiditatia, sine intuitu habitu per speciem propriam supra omnes vires, atque iura naturae sit.

262 **Q**uestio hæc propter Angelos potissimum instituitur, aut etiam propter animas separatas. Quia certum est, hominibus cunctis per species dumtaxat sensibilium naturaliter cognoscitibus cognitionem supernaturalium per proprias species habitam, atque adeo quiditatem, aut intuitu connaturalem esse non posse. Procedit autem quæstio de cognitione, entium supernaturalium tum ut possibilium, tum ut aliquando existentium.

Circa quam prima sententia est Scotti in 4. dist. 10. q. 8. vbi docet, entia supernaturalia, postquam facta sunt, intuitu videi posse ab Angelo virtute naturali. Sequuntur Maior, & Tarcetius ibidem, Bassolis q. 4. contr. 5. Philippus Faber dist. 43. cap. 5. Rada 2. p. contr. 8. & alij Scotistæ. Quam sententiam amplectuntur etiam Ochamus in 4. dist. 10. q. 4. & 5. Gabriel ibidem, Angles in 2. dist. 3. q. 4. dist. 12. Probabilē censent Palacius in 4. dist. 10. d. 3. concl. 7. Egid. Lusit. lib. 11. de Beat. q. 8. art. 3. & noster Egid. Coninc. tom. de Sacram. q. 76. art. 7. n. 114. & 118. Secunda vero, & communissima sententia, vniuersaliter pronunciat, Angelum suā naturali virtute non posse proprio, & quiditatu conceputu entia intrinsecē, & quoad substantiam supernaturalia cognoscere, atque adeo neque intuitu vide. Ita S. Th. in 4. dist. 10. art. 4. q. 4. vbi Capreolus, & Sotus, & I. p. q. 57. art. 5. vbi Expositores communiter, Caiet. Bann. Zumel, Nazarius, Puteanus, Mol. Valen. Vazq. disp. 214. cap. 3. Arrub. disp. 172. cap. 1. Tann. disp. 5. q. 3. dub. 7. Gran. cont. 7. tract. 6. disp. 2. Alarc. tract. 6. disp. 3. cap. 14. Soar. lib. 2. de Angel. cap. 29. & tom. 1. in 3. p. disp. 3. sec. 1. & tom. 3. disp. 53. sec. 1. Egid. Lusit. vbi supra, Alberti. 1. Principio philos. q. 3. theol. Rayn. in Theol. naturali dist. 4. n. 19. & in Discipl. moral. dist. 1. n. 270. Ripalda de Ente supern. disp. 10. sec. 2. Recupit. lib. 6. q. 5. Et apud eos alij. Ex quibus Bann. Zumel, & Nazarius severis notis incurrunt sententiam oppositam; sed immerito.

Propositio I.

Cognitionis supernaturalium prout actu existentium habitu per propriam speciem, atque adeo quiditatia, aut intuitu facultatem naturae etiam Angelorum excedit.

Probatur primò ex Paulo 1. Corinth. 2. dicente. *Quæ Dei sunt, nemo cognovit, nisi Spiritus Dei: nos autem non spiritum huius Mundi accepimus, sed Spiritum, qui ex Deo est, ut sciamus, quæ à Deo donata sunt nobis.* Quibus sati significatur, dona supernaturalia, quæ Dei specialiter esse dicuntur, absque spiritu gratiæ Dei non esse scibilia, id est, cum certitudine cognoscibilia. In quem sensum interpretantur hæc verba Chrysoſt. ad hunc lo-

BBBB 2 cum,